

دانشکده علوم پزشکی دانشگاه آزاد اسلامی واحد علی آباد کتول

روانشناسی عمومی

جلسه دوم

پایه های رفتار

مدرس: دکتر حمید حجتی

تعریف رفتار: آنچه از فرد سرمی زند یا سخنی که بر زبان آورده می شود.

ویژگی های رفتار روان شناختی یا رفتار روانی

۱- تعدیل یا اصلاح پذیری

۲- تغییر پذیری

.

۳- تأخیر پذیری

.

٤- نامحدود بودن

.

۵- پیشگیری

۶- پیوستگی و پیچیدگی

انواع رفتار

۱- رفتار پاسخگو : یا رفتار بازتابی ناخودآگاه

.

۲- رفتار کنشگر : توسط اسکینر طراحی شد
با این هدف که غیر از رفتارهای پاسخگو محرک هاهم در شکل گیری
رفتار موثرند .

۳- رفتار نهانی

.

گروهی از روانشناسان رفتار را به سه دسته تقسیم می کنند

۱- اکتسابی   ۲-ذاتی وابسته به یادگیری   ۳- ذاتی ارثی

اکنون به پایه های فیزیولوژیک رفتاری می پردازیم.

اساس زیست شناختی رفتار

آناتومی سیستم عصبی

مهمترین طبقه بندی سیستم عصبی عبارتست از

الف) سیستم عصبی مرکزی (CNC) : مغز و طناب نخاعی

ب) سیستم عصبی محیطی : اعصاب پیکری و اعصاب خودمختار

نیم کره های مغز: به دو نیمکره راست و چپ تقسیم می شود

که اعمال یکی از نیم کره ها با توجه به تکامل آن بیشتر است

نیم کره چپ: منطق، تحليل، رياضيات و تكلم
نیم کره راست: موسيقى، هنر، خيال و روياء

- ساقه مغز

-**مخچه:** وسیع ترین بخش مغز خلفی است

بخش زیرقشری: وظیفه اصلی آن کنترل و یکپارچه سازی فعالیت حرکتی

بیشتر در فعالیت هایی نقش دارد که نیاز به دقت زیاد است .

-هیپوتالاموس: خوردن، نوشیدن، فعالیت جنسی، تنظیم فعالیت غدد درونریز

برقراری تعادل حیاتی، کنترل دمای بدن، واکنش های هیجانی، ساعت زیستی

-هیپوفیز:

هیپوگامپ: در قشر مخ قرار دارد، مسئول یادگیری می باشد

- **تالاموس:** وظیفه انتقال تمامی پیام های حسی **جزء بویایی** را برعهده دارد

سیستم لیمبیک: نقش مهم در رفتار هیجانی و حافظه دارند .

مراکز لذت، تنفر و پاداش در این سیستم قرار دارند.

-**تشکیلات مشبک:** نقش تحریک و فعال کننده قشر مغز را برعهده دارد.

<p>ساقه مغز: کنترل تنفس ضربان قلب و هوشیاری</p>	<p>قشر (مخ): مسئول تمامی فعالیت های عالی ذهن مانند تفکر، تکلم، یادگیری و حافظه</p>
<p>تالاموس: انتقال پیام های حسی</p>	<p>مخچه: هماهنگی حرکات بدن</p>
<p>هیپوگامپ: نقش مهم در حافظه</p>	<p>هیپوتالاموس: خوردن نوشیدن، هیجانات ، تعادل حیاتی</p>
<p>لیمبیک: در رفتار هیجانی و عاطفی و حافظه نقش دارد</p>	<p>آمیگدال: در حافظه، هیجانات نقش دارد</p>
	<p>تشکیلات مشبک: تحریک و فعال کردن قشر مخ</p>

۲- طناب نخاعی: در داخل ستون مهره ها قرار دارد

ب) سیستم اعصاب محیطی

۱- اعصاب پیکری: شامل ۱۲ جفت عصب مغزی ۳۱ زوج عصب نخاعی

۲- اعصاب خودمختار: مسئول کنترل قسمت اعظم اعمال بدن شامل دو بخش سمپاتیک و پاراسمپاتیک می باشد.

در حالت هیجانی سمپاتیک فعال و ضربان قلب، فشارخون گلوکزخون بالا

فعالیت متابولیسم سلولی، فعالیت ذهنی هم افزایش می یابد

تمامی سیستم های بدن در شرایط استرس زا به فعالیت می انجامند

که در اصطلاح به آن **جنگ گریز** می گویند.

اعصاب پاراسمپاتیک: از ناحیه مغزی عصب زوج ۳،۷،۹،۱۰ و از عصب نخاعی در مهره ۲،۳، ساکرا ل منشا می گیرد.

این اعصاب باعث آزاد سازی استیل کولین که باعث انقباض شل شدن عضلات می شود.

پاراسمپاتیک	سمپاتیک	عضو
تنگ	گشاد	مردمک
تنگ	گشاد	مجاری تنفسی
ترشح بزاق	-	غدد بزاق
کاهش ضربان	افزایش ضربان	قلب
زیاد	کند	لوله گوارشی
مهار	تحریک	مثانه
-	منقبض	عروق
کم	زیاد	غدد عرق

سلول های تشکیل دهنده سیستم عصبی

میانجی : بیش از ۵۰ نوع ماده میانجی وجود دارد که عبارتند از :

- استیل کولین
- آمین ها (سروتونین و ملاتونین)

- کاتکولامین (دوپامین، آدرنالین، نورآدرنالین)
- انکفالین، اندروفین، پپتید

- اسیدهای آمینه (**GABA**، اسید گلوتامیک، آسپاراتات)

سیستم هورمونی

سیستم عصبی و هورمونی دو سیستم مهم در برقراری، هماهنگی تعادل کل بدن

هورمون های محور هیپوتالامیک – هیپوفیز – آدرنال

میزان **ACTH** و **کورتیزول** در پاسخ به عوامل استرس زا بالا می رود

مقدار آن بستگی به میزان استرس دارد.

اپی نفرین در آماده کردن بدن برای مقابله با استرس نقش مهمی دارد.

-محور هیپوتالامیک - هیپوفیز - تیروئید

پرکاری تیروئید: فرد تحریک پذیر، بی ثبات و پرخاشگر می باشد.

-هورمون رشد:.

ملا تونی—ن:هورمون غده صنوبری توسط نورخورشید میزان آن کنترل